

Գոսյան Ե. Ա. Հայաստանի արդյունաբերության կարևորագույն բնագավառներում աշխատանքի պայմանների առողջացման հիմնական ուղիները	113
Ղափարյան Հ. Կ., Գրիգորյան Վ. Զ., Խաչատրյան Դ. Ն. Ալյուրոլոգիայի սուր թունավորման ազդեցությունը ողնուղեղի ռեֆլեկտոր ֆունկցիայի վրա	117
Մխիթարյան Է. Մ., Շալչյան Ա. Լ., Մխիթարյան Վ. Գ. Էրիթրոցիտների թաղանթներում և արյան մեջ լիպիդների գերօքսիդացումը ստրեսի պայմանում	123
Զիրիյան Վ. Ն., Կումկումաշյան Վ. Ա., Ֆիլիշյան Բ. Ս., Ներսեսյան Ա. Կ. Տուլյարեմիայի կենդանի վակցինայի ազդեցությունն ուռուցքների ինդուկցիայի վրա	130
Լմիշյան Ռ. Ս., Սարգիսյան Զ. Ա., Գրիգորյան Ռ. Ա., Դավթյան Մ. Ա. «Ջերմուկ» հանքային ջրի մակրո- և միկրո էլեմենտների ներթափանցումը և տեղաբաշխումը օրգանիզմի մեջ՝ լուղանքների կուրսային ազդեցությամբ	135
Վիրաբով Վ. Ռ., Զիրիյան Ա. Վ. Վերջույթների միկրոշրջանառության հունի մոբիլիզացիոնալ բնութագիրը աղտոտված արտաթորանքային հատվածի փորձարարական նեղացման պայմաններում	144
Գասպարյան Գ. Ս., Ալեխանյան Ե. Ի. Սրտի զգայնության օրական փոփոխությունները փորձերում որոշ առիթմոդեն և հակաառիթմիկ նյութերի նկատմամբ	149
Նաղաշյան Հ. Զ., Ղափարյան Ս. Ե. Մոնոքսիդազային ֆերմենտների համակարգի վիճակը լյարդում բուլսերի աճի նոր կարգավորիչ պարամետրի ազդեցության ժամանակ	154
Խաչատրյան Ա. Ա., Անգելով Գ. Օ., Բալայան Ռ. Ա., Դավթյան Դ. Գ. Թարախային սուր պերիտոնիտի և նրա բուժման մասին	157
Պուլիկ Յա. Պ., Օլիֆանով Օ. Ս. Պարմոսթրոլոգիական փոփոխությունները որդանման եղանակներում ներապենդիկուլյար ճնշման տարբեր թվերի ժամանակ	161
Դրամբյան Ֆ. Ս. Սկլերոդերմիկ երիկամը՝ որպես սուր երիկամային անբավարարության պատճառ	164
Բաբոնյան Վ. Հ. Մեղի էլեկտրոդային իոնոսեյնկտիվ պոտենցիոմետրիայի դերը միզաքարային հիվանդության ախտորոշման հարցերում	163
Դավթարյան Տ. Ս. Ոսպնյակի գերժայնային ուսումնասիրությունը որպես հակազառուկամատոզ վիրահատություններից հետո կատարակտի հառաջման որոշման օբյեկտիվ մեթոդ	173
Ստամբոլյան Ե. Պ., Մարկովա Ե. Ֆ., Սաղոյան Ի. Լ., Մարգարյան Ն. Ռ., Սահակյան Ա. Լ. Տուբերկուլոզի բարձր թողի և տարածված ձևերի վերլուծումն ստացիոնարի տրվյալներով	177
Ալիխանյան Տ. Պ. Ստամոքսի խոցային պրոցեսների ցիտոլոգիական բնութագրումը և բարձր վտանգ ներկայացնող հիվանդների խմբի որոշումը	180
Աղալանյան Ա. Գ., Օլեկ Դ. Գ., Խաչատրյան Ս. Կ., Ղափարյան Ռ. Գ. Վաղածամ և ժամկետանց հղիության ժամանակ իմունիտետի T-համակարգը	184
Խաչիկյան Մ. Ա. Արական անպտուղության բուժումը էնդոգեն պրոստագլանդինների բիոսինթեզի խթանման ճանապարհով	187
Օրդյան Վ. Վ. Հակատատ-լակտատդեհիդրոգենազ, կրեատինֆոսֆոկինազ համակարգի ակտիվության և ֆոսֆոլիպիդ-ֆոսֆոլիպիդային հարաբերությունների դինամիկայի փոփոխության համատեղ ուսումնասիրությունը արյան մեջ՝ սրտամկանի սուր ինֆարկտի տարբեր շրջաններում	190
Մարկովա Ե. Ֆ., Նիկոլայան Լ. Թ., Թեյմուրազյան Հ. Ռ. Թոքերի ինֆիլտրատիվ տուբերկուլոզով և շաքարախտով հիվանդների կլինիկական առանձնահատկությունների և բուժման արդյունքների մասին	195
Փարսադանյան Ա. Մ. Գլյուկոզայի, խոլեստերինի և ինսուլինի զարկերակ-երակային տարբերության մասին շաքարային դիաբետով հիվանդների մոտ, որոնց տառապում են ստորին ծայրանդամների մակրոանգիոպաթիայով	198

Ռեֆերատներ

Տաթևեցյան Վ. Գ., Պետրոսյան Ի. Գ., Բալայան Լ. Վ. Բրեֆոսկրից ալլաժին նյութի կիրառումը առամների արմատային խողովակների պլոմբավորման ժամանակ	203
Մադեբսիև Ռ. Բ., Արաղյան Ի. Ա. Վերուսային B հեպատիտի տարբեր կլինիկական ընթացքների ժամանակ բջջային իմունիտետի վիճակը	203

СОДЕРЖАНИЕ

Косян Ш. А. Основные пути оздоровления условий труда в некоторых важнейших отраслях промышленности Армении	113
Гамбарян А. К., Григорян В. З., Худавердян Д. Н. Влияние острой алкогольной интоксикации на рефлекторные реакции спинного мозга	117
Микаелян Э. М., Шалджян А. Л., Мхитарян В. Г. Перекисное окисление липидов в эритроцитарных мембранах и крови при стрессе	123
Зильфян В. Н., Кумкумаджян В. А., Фичиджян Б. С., Нерсисян А. К. Влияние туляремийной живой вакцины на индукцию опухолей	130
Эминян Р. С., Саркисян З. А., Григорян Р. А., Давтян М. А. Проникновение в организм и распределение в нем макро- и микроэлементов минеральной воды «Джермук» при курсовом воздействии ванн	135
Виравов В. Р., Зильфян А. В. Морфофункциональная характеристика микроциркуляторного русла в условиях экспериментальной окклюзии брюшного отдела аорты	144
Гаспарян Г. С., Алексанян Ш. И. Суточные изменения чувствительности сердца к некоторым аритмогенным и противояритмическим веществам в эксперименте	149
Нагашиян О. З., Гарибян С. Е. Состояние монооксидазной системы печени при поступлении нового регулятора роста растений парафена в организм белых крыс	154
Хачатрян А. А., Анджелов Г. О., Балаян Р. А., Давтян Д. Г. Об остром гнойном перитоните и его комплексном лечении	157
Кулик Я. П., Олиферова О. С. Патоморфологические изменения в червеобразных отростках при различных цифрах внутриабдоминального давления	161
Драмлян Ф. С. Склеродермическая почка как причина острой почечной недостаточности	164
Барсегян В. О. Роль ионоселективной электродной потенциометрии мочи в процессе распознавания мочекаменной болезни	168
Довлатян Т. С. Ультразвуковое исследование хрусталика как объективный метод определения прогрессирования катаракты после антиглаукоматозных операций	173
Стамболцян Е. П., Маркова Е. Ф., Сагоян И. Л., Маркарян Н. Р., Саакян А. Л. Анализ запущенных и распространенных форм туберкулеза легких по данным стационара	177
Алиханян Т. П. К цитологической характеристике язвенных процессов желудка и определению больных группы повышенного риска	180
Агаханян А. Г., Оков Г. Г., Худавердян С. К., Каграманян Р. Г. Т-система иммунитета при недоношенной и переношенной беременности	184
Хачикян М. А. Лечение мужского бесплодия путем стимуляции биосинтеза эндогенных простагландинов	187
Ордян В. В. Изменение активности лактатдегидрогеназы, креатинфосфокиназы и количественные сдвиги во фракциях фосфолипидов в крови при остром инфаркте миокарда	190
Маркова Е. Ф., Николаян Л. Т., Теймуразян А. Р. О клинических особенностях и результатах лечения больных сахарным диабетом и инфильтративным туберкулезом легких	195
Парсаданян А. М. Об артерио-венозной разнице в содержании глюкозы, холестерина и инсулина у больных сахарным диабетом, страдающих макроангиопатией нижних конечностей	198

Рефераты

Татинцян В. Г., Петросян И. Г., Балаян Л. В. Применение аллогенного материала из бредокости при пломбировании корневых каналов зубов	203
Магдесиева Р. Б., Абагян И. А. Состояние клеточного иммунитета при различных клинических течениях вирусного гепатита В	203

CONTENTS

<i>Kosian Sh. A.</i> Main Ways of Improvement of the Working Conditions in the Number of the Most Important Branches of Production in Armenia . . .	113
<i>Ghambarian H. K., Grigorian V. Z., Khudaverdian D. N.</i> The Effect of Acute Alcohol Intoxication on Reflex Reactions of the Spinal Cord . . .	117
<i>Mikaellian E. M., Shaldjian A. L., Mkhitarian V. G.</i> The Lipid Peroxidation in the Erythrocyte Membranes and Blood at the Stress . . .	123
<i>Zilfian V. N., Kumkumajian V. A., Fiehljian B. S., Nersissian A. K.</i> The Effect of Living Tularemia Vaccine on Induction of Tumors . . .	130
<i>Eminian R. S., Sarkissian Z. A., Grigorian R. A., Davtian M. A.</i> Penetration into the Organism and Distribution in It of Macro- and Microelements of the "Djermouk" Mineral Water during the Course Treatment by Baths . . .	135
<i>Virabov V. R., Zilfian A. V.</i> Morphofunctional Characteristics of Microcirculatory Bed in Experimental Stenosis of Abdominal Part of Aorta . . .	144
<i>Gasparian G. S., Aleksanian Sh. I.</i> Daily Changes of Heart Sensibility to Some Arrhythmogenic and Antiarrhythmic Substances in Experiment . . .	149
<i>Naghashian H. Z., Gharibian S. E.</i> Liver Monooxygenase System in Albinos Treated with Paraphen—a New Plant Growth Regulator . . .	154
<i>Khachatryan A. A., Anjelov G. O., Balayan R. A., Davtian D. G.</i> On Acute Purulent Peritonitis and Its Treatment . . .	157
<i>Kulik Ya P., Olfarova O. S.</i> Pathomorphologic Changes in Vermiform Processes in Different Quantities of Intraappendicular Pressure . . .	161
<i>Drampian F. S.</i> Sclerodermic Kidney as the Cause of Acute Renal Insufficiency . . .	164
<i>Barseghian V. A.</i> Role of Ionoselective Electrode Potentiometry in the Process of Diagnosis of Nephrolythiasis . . .	168
<i>Dovlatian T. S.</i> Ultrasonic Study of the Lens—as an Objective Method of Determination of the Cataract Progression after Antiglaucomatous Operations . . .	173
<i>Stamboltsian Ye. P., Markova Ye. F., Sagoyan I. L., Sahakian A. L.</i> Analysis of the Neglected and Disseminated Forms of Pulmonary Tuberculosis, According to the Stationary Data . . .	177
<i>Alkhanian T. P.</i> On the Cytologic Characteristics of Ulcerous Processes of the Stomach and the Determination of the Group of Patients of High Risk . . .	180
<i>Aghakhatian A. G., Okoyev G. G., Khudaverdian S. K., Kagramanian R. G.</i> The Immunity T-System in Premature and Prolonged Pregnancy . . .	184
<i>Khachikyan M. A.</i> Treatment of the Male Infertility by Stimulation of Endogenous Prostaglandins Biosynthesis . . .	187
<i>Ordian V. V.</i> Combined Study of Lactate Dehydrogenase System and Creatine Phosphokinase Dynamics and Changes in Phospholipid-Phospholipid Correlations in the Blood during the Development of Acute Myocardial Infarction . . .	190
<i>Markova Ye. F., Nikolyan L. T., Teymurazian A. R.</i> On Clinical Peculiarities and Treatment of Patients with Diabetes Mellitus and Infiltrative Pulmonary Tuberculosis . . .	195
<i>Parsadonian A. M.</i> On the Arteriovenous Difference in the Content of Glucose, Cholesterol and Insulin in Patients with Diabetes Mellitus, Suffering with Macroangiopathy of the Lower Extremities . . .	198

SUMMARIES

<i>Tatintisian V. G., Petrossian I. G., Balayan L. V.</i> Application of the Allogenic Material from Bone in Filling of the Root Canals of Teeth . . .	203
<i>Magdesieva R. B., Abaghian I. A.</i> State of the Cell Immunity in Different Clinical Courses of Virus Hepatitis B . . .	203

